

bike gospodarji, ki ne ume, pa tudi noče umno izrejevati in oskrbovati živino; najlepša Marijadvorska krava postane v hlevu nevednega in nemarnega gospodarja grda klevsa, ki zelo malo napolnuje žetlar.

Zraven razdelitve žlahnih bikov je potrebno tudi podučevanje zlatih in neobhodno potrebnih glavnih vodil, po katerih se mora ravnati živinorejec, če hoče povzdigniti svojo živinorejo. Prav je storila kmetijska družba Kranjska, da je naprosila sl. gosp. dr. Bleiweisa, da je spisal prekoristno knjigo „umna živinoreja“, katero zaradi velike njene koristi in izvrstnosti iskreno priporočamo vsem živinorejcem. Še enkrat rečemo: le dobro podučeni tedaj umni gospodar bo izrejal lepo živino, bo mogel pripomoči, da se vresniči blagi namen, požlahnenje naše živine, ki je največi zaklad našega gospodarstva.

Drugi mednarodni žitni in semenski somenj na Dunaji.

(Konec.)

V Holandiji je pšenica dobro obrodila, rži je pa slana škodovala in bo toraj te manj kakor v srednjih letih. Tudi ječmen je trpel v spomladi zaradi hudega mraza in se ne bo posebno obnesel. Vvaža se pa navadno za 25.000.000 hol. gold. pšenice, za 20.000.000 holand. gold. rži, za 7.000.000 hol. gold. ječmena, za 9.000.000 hol. gold. lanénega semena in za 4.000.000 hold. gold. soršice. Le ovsa dosti pridelajo in ga v prav dobrih letinah še za 2½ milijona gold. izvozijo iz Holandije.

Na Ruskem se je v večih krajih zelo veliko pšenice pridelalo. Kraji ob Donu in Azoviškem morju imajo toliko žita, da posestnikom manjka prostora, vse spraviti. Manj ugodna poročila pa dohajajo iz Bezarabije, kjer tožijo čez rjo. V poljskih okrajih bo letina dobra.

V Odesi in Nikolajevu imajo še velike zaloge starega žita, katero je večidel slabo.

O ječmenu in ovsu se iz Ruskega slabo poroča.

Na Virtemberškem bo letina dobra in ceni se, da se bode pridelalo 20 odstotkov ali 517.000 centov pšenice več kakor v srednji letini, rži 1.235.000 centov, ječmena 3.625.300 centov ali 10 odstotkov več kakor v letu, v katerem je letina srednja.

Gospodarska novica.

* *Cena kokonov na laškem Tirolskem.* Po oklicu mestne gosposke v Roveredi je bila cena kokonov (svilnih mešičkov) meseca avgusta na 72½ krajc. Dunajski funt postavljena.

Národno-gospodarske stvari.

Od častitega ravnateljstva banke „Slovenije“ smo prejeli sledeči razglas:

P. N. delničarjem v pojasnenje.

„Iz mnogih osebnih in pismenih vprašanj smo prevideli, da p. n. delničarjem ni povsem jasen niti končen namen doplačanja na delnice, niti nasledek nedoplačanja. Tudi so se vsled vednega kričanja naših narodnih protivnikov pojmi in nazori o naši banki bistveno a neopravičeno premenili. Zdi se nam tedaj ravno sedaj prilično, da nekoliko pojasnimo naše stanje in da s tem navdahnimo našim sodružnikom nove nade in novega poguma.

Neutajljivo je res, da so osnova banke, prodaja delnic, draga režija, zdatne škode po ognji, in razne poskušnje banki prizadele mnogih stroškov; res je pa tudi, da bi banka veliko na boljsem stala, ako bi ji slovensko občinstvo bilo priskočilo z večim zaupanjem in z večim požrtovanjem. Vsled tega je sedanji opravilni svet vpeljal ves drug nov red, v svojih opravilih se izogiblje vsih kolikor toliko nepotrebnih stroškov, zboljšuje osnovo banke, in si na moč prizadeva prejšnje škode in zgube kakor najhitreje mogoče zravovati.

Ker je pa v to svrhu razun množega časa tudi denarja treba, se je s sklepom storjenim v občnem zboru delničarjev dne 17. avgusta t. l. temu pritrnilo, in vse dvombe o dobri prihodnosti banke bi se imele tembolj razpršiti, ker prejšnje izgube niso imele hujih nasledkov nego da se kupon za mesec julij nij izplačati mogel, brez da bi se premijne reserve dotaknili.

A ravno ta rezerva mora ostati nedotakljiva, da se zavarovancem pri slučajni škodi zadostiti zamore. In to smemo konstatirati, da se je tega načela vsikdar strogo držalo, da najdejo zavarovanci popolno pokritje v rezervi blizo 100.000 gold. in da je vse, kar se nasproti tej resnici piše, grda, nesramna laž. Pravoveljavno sklenjeno 15% doplačanje za daljno razvitje banke je pa dalje tudi v brambo pravic delničarjev potrebno, ker bi delničarji sicer našo banko v nevarnost propadva spravili, in ker bi sicer, če bi pravi čas doplačevanja prezrli, po §. 221. kupčijske postave svoje pravice do banke zgubili.

Če se temu pravoveljavno sklenjenemu doplačilu le nekateri delničarji podvržejo, ostanejo tedaj le ti pravoveljavni sodružniki, in njim v korist pripadejo vsa prejšnja vplačila in pravice tistih delničarjev, kateri so zamudili ali niso hoteli doplačati. Iz tega vzroka je tudi razvidno, da se banka po svojih postavnih načelih ne more pečati z nakupovanjem delnic za katero koli ceno, ker kot banka ne more biti ob enem delničar in sodružnik. To zadnje naj bo v pojasnilo tistim, ki svoje delnice banki ponujajo v prodajo ali v doplačilo. Ako tedaj kedo ne bo hotel zadostiti 15% doplačanja, je njegova delnica po preteklem zadnjem obroku brez vsake vrednosti. Obžalujemo sicer, da je večina p. n. delničarjev prezirala razmatravanje o stanju banke pri občnih zborih in po naših časnikih, in da se je raji dala izneveriti po protivnih dopisih. Potrjujemo tukaj, da imenje, opravilno stanje banke „Slovenije“ in cela njena osnova nikakor ni taka, kakor jo zadnje čase popisujejo iz različnih, večidel hudobnih namenov narodni protivniki, ali zavodi enake vrste, ki se konkurence bojé. Poglavitno so pa zaradi zlobnega značaja in zaradi nezmožnosti odstavljene bankini uradniki tisti, ki banko iz maščevanja zasramujejo po časnikih, in njenemu kreditu škodovati skušajo, in kateri mislijo, da morajo banko končati, ker so bili iz nje iztirani. Ne moremo zamolčati, da so tisti vzroki, ki so banko napolnili, Treuensteina izpustiti iz službe, nas navodili tudi od Blaške-ta se ločiti, in da nam ne bo treba tujih nezanesljivih moči iskati, ker imamo Slovenci hvala Bogu še dosta bistrih glav.

Doplačevanje se pa sicer marljivo vršuje, in je v ta namen že precejšnjo število znamenitih delničarjev se oglasilo.“

Potopisne črtice.

Iz Kranjske gore do Beljaka.

(Dalje.)

Podkloster je precej ponosen kraj, zlasti grad vrh trga, dasiravno zunaj zanemarjen, vstavi oči popotnika.